

047/2 ALSÅKERELVI (Vassdragsnr. 047.4Z)

<u>Fylke(r):</u>	Hordaland
<u>Kommune(r):</u>	Ullensvang
<u>Kartblad N50:</u>	1315 I, 1315 IV
<u>Nedbørfelt:</u>	21,4 km ²
<u>Toppunkt-utløpspunkt:</u>	1371 - 0 moh.
<u>Skoggrense:</u>	ca. 600 moh.
<u>Marin grense:</u>	ca. 95 moh.
<u>Naturgeografisk region:</u>	37c: Vestlandets lauv- og furuskogregion, underregion; Sunnhordlands fjordstrøk
<u>Landskapsregion:</u>	23: Indre bygder på Vestlandet
<u>Urørt natur:</u>	>5 km: 0 %, 3-5 km: 12 %, 1-3 km: 81 %
<u>SP-kategori/-gruppe:</u>	-
<u>Verneplanstatus:</u>	Ikke tidligere vurdert
<u>Nasjonale laksevassdrag:</u>	-

Generell beskrivelse

Nedbørfeltet ligger nord på Folgefonnhalvøya og drenerer mot nordøst til Ytre Alsåker i Hardangerfjorden. Vassdraget har et maritimt klima med milde vintre og relativt mye nedbør. Nedbøren på nordsiden av Folgefonnhalvøya er imidlertid under en tredjedel av den nedbørmengden som faller lenger sør på breen. Det faller ca. 1500 mm ved Hardangerfjorden i nord og nesten 5500 mm på de mest nedbørsrike delene av Folgefonna. Årsmiddeltemperaturen ligger på 6-8 °C ved havnivå. Beregnet spesifikk avrenning er 85,31 l/s/km² og middeltilsiget 1,83 m³/s.

I øvre deler går elva mot sørvest. Ca. 1 km fra sjøen får hovedelva tilførsel fra to større bekker og endrer samtidig løp mot nordvest. I øst ligger fjellområder med flere vann i høydenivået 1132-661 moh. Elva faller relativt bratt ned mot fjorden. De høyeste toppene er Grimsnuten (1233 moh.) i øst og Gråfjellet (1371 moh.) i sør.

En skogsvei går ca. 2 km opp på nordsiden av elva. Selve elvestrengen er ikke berørt av veien. En kraftledning krysser elva ca. 150 meter ovenfor utløpet i fjorden.

Hele nedbørfeltet ligger i LNF-område (kommuneplanen 2002-2014).

Ingen områder er vernet etter naturvernloven.

En vurdering på bakgrunn av geologiske forhold tilsier at pH-verdiene synker oppover i vassdraget, i likhet med en rekke andre vassdrag på Folgefonnhalvøya. 2-3 småbruk ligger nederst i feltet, men det er lite trolig at gårdene påvirker vannkvaliteten i vesentlig grad.

Geologisk mangfold

Nesten hele Folgefonnhalvøya består av grunnfjellsbergarter av prekambrisk alder. På nordlige del av halvøya er sammensetningen av berggrunnen svært variert. Den såkalte "Ullensvang-gruppen" består av overflatebergarter som meta-andesitt, meta-sandstein, meta-ryolitt og kvartsitter. Disse bergartene er omdannet og framskjøvet under den kaledonske fjellkjededanningen.

Fluvialgeomorfologiske prosesser er intakte gjennom hele det uregulerte vassdraget. Nedre deler har imidlertid så bratt fall at det er lite elveavsetninger langs denne delen av vannstrengen. Bratt landskap medfører også aktive prosesser knyttet til skredprosesser, selv om den harde berggrunnen gir grunnlag for mindre aktive prosesser generelt i dette vassdraget.

Middels verneverdi **

Biologisk mangfold

Det finnes en fiskeart, ørret, i vassdraget. Det er trolig gode bestander i flere av vannene.

Skogen lengst ned mot Alsåker er furudominert med innslag av lauvskog. Lenger oppe må skogsbildet antas å være representativt for regionen, dvs. dominert av bjørk med innslag av rogn og ofte gråor langs vassdraget og sidebekker. Skoggrensen ligger på ca. 600 moh, og store deler av feltet (ca. 80%) er fjellheier. Naturtyper tilknyttet områder med rikere lauvskogslier har særlig stor interesse. Videre har feltet områder med bekkeløfter, naturbeitemark, fossesprøytsoner, naturlig fisketomme vann og tjern samt bjørkeskog med høgstauder.

Hjort er vanlig og det eneste jaktobjektet av økonomisk betydning. I tillegg finnes en villreinstamme som vanligvis teller 50-60 dyr. Stammen forvaltes av et lokalt grunneier-tamreinlag. Fuglelivet er ikke undersøkt. En kort befarung i juli 2002 påviste en vadefuglart og 26 spurvearter, noe som antyder at flere fuglearter hekker. Det foreligger heller ingen systematiske undersøkelser av småpattedyr (smågnagere/spissmus/flaggermus).

Det er ingen kjente forekomster av rødlistede arter. I økologisk moden furuskog med innslag av lauvskog er det forventet og finnes 1-2 rødlistede spettearter. Sportegn etter hvitryggspett er påvist. Potensialet for rødlistede rovfuglarter bør også være bra, og 1-3 arter antas å hekke eller bruke deler av feltet som jaktområde.

Middels verneverdi **

Landskapsbilde

Det er store kontraster i landskapet grunnet kort vei fra høyfjell til fjord.

Regionen karakteriseres av V-daler med mange smådaler og tallrike mellomnuter og framstikkende dalskuldre. Den oppbrutte landformen er trolig et resultat av en kompleks berggrunn og store forkastningsstrukturer som følger de ulike bergartene.

Et større fosselandskap er et lokalt landskapselement.

Friluftsliv

Området er urørt, også med hensyn til tilrettelegging for friluftslivet. Det er ingen spesielt tilrettelagte områder eller utpekt spesielle friluftsområder i kommunal regi.

Det er ikke etablert turisthytter, men det går merkede turløyper til Skinastølane, Håsetkolla, Kumlestølane og inn mot Bjørngjeli.

Middels verdi **

Kulturmiljø

Det tidligste sporet etter bosetting i området er en flintdolk fra yngre steinalder/bronsealder som er funnet på Ytre Alsåker. Fra samme periode er helleristningen i Herand lenger sørvest langs fjorden. Dette viser at det har vært bosetting og bruk av området i yngre steinalder/bronsealder, og det er muligheter for spor etter boplasser fra denne perioden. På Rokall, mellom Meldestveit og Adalstølen, er det registrert tre gravrøyser som trolig er spor etter et gårdsanlegg fra jernalderen. I tillegg finnes fire jernalders gravrøyser på Meldestveit, og dessuten et par slike røyser på Adalstølen som ligger i fjellet. Slike høytliggende gravrøyser er relativt sjeldne. Tidligere var det også flere gravrøyser på Ytre Alsåker og på Alsvik, men som nå er fjernet ved dyrking. Det er imidlertid sannsynlig at det finnes flere spor etter jernalderbosetting i disse områdene.

Det er ingen registrerte nyere tids kulturminner langs vassdraget. Det har imidlertid vært mange ulike aktiviteter i området i historisk tid, og det er muligheter for kulturminner knyttet til dette. Ytre Alsåker er nevnt i skriftlige kilder fra 1338, og i 1723 nevnes Adal som Ytre Alsåkers seter. På Ytre Alsåker ble det satt opp en sag på 1600-tallet, og på 1800-tallet ble det bygd båter her. I nyere tid har det vært landhandel, poståpneri, meieri og dampskipsanløp på stedet.

Det er enkelte kjente kulturminneinteresser langs vassdraget. Kulturminnene er i hovedsak begrenset til gårdsbosetting i jernalder.

Middels verneverdi **

Samiske interesser

Det er ikke registrert samiske interesser i vassdraget.

Landbruk

Nedbørfeltet omfatter 2170 daa produktivt skogareal og ca. 170 daa dyrket mark. Det er 6 bruk som ligger innenfor nedbørfeltet til Alsåkerelvi. Driftsopplegget på brukene er hovedsakelig fruktdyrking kombinert med skogsdrift.